

Filosoof van de Family Freakshow

Met de klok mee: Captain Frodo: “In een freakshow gaat erom dat je een bijzondere karakteristiek van jezelf neemt en dat uitvergroot.” Foto: Circusstad. Melinda Meijs en Captain Frodo in de Family Freakshow van 2022. Foto’s: Fred Ernst. “Kunst mag meer van het publiek vragen.”, aldus Captain Frodo. Foto: Jona Harnischmacher

TEKST: NIK WALDRAM

Een stem schalt door een megafoon op het Rotterdamse Schouwburgplein. Buiten de Opticum-tent praat Captain Frodo het publiek naar binnen voor ‘zijn’ Family Freakshow tijdens het Circusstad Festival. Al meer dan twintig jaar wurmt Frodo zich tijdens zijn hoofd-act door twee tennisrackets. Meer dan artiest, blijkt hij een ware filosoof van de circuskunst.

Ik spreek Frodo drie dagen na het recente Circusstad Festival. Met Lisa Chudalla en Melinda Meijs hernieuwde hij de Family Freakshow – drie jaar geleden ook al een hit in Rotterdam. Tijdens ons belletje is Frodo weer terug in Vegas, waar hij optreedt in Cirque du Soleil’s resident show Mad Apple.

Hoe voelt Las Vegas na een week in Rotterdam?

"Oh man, het verschil kan niet groter zijn. In Rotterdam werkten we in een klein gezelschap, continu bezig met nieuwe ideeën bedenken, creëren en aanscherpen. Het was spannend om de hele tijd weer in het onbekende te stappen. Bovendien zat het publiek in ons tentje letterlijk op aanraak-afstand. Mad Apple vormt een compleet tegenovergestelde. De productie is gigantisch. Ik heb precies twaalf minuten om mijn eigen ding met de tennisrackets te doen. Daarmee treed ik al tweeëntwintig jaar op. En toch vind ik ook daarin een uitdaging. Om iedere avond weer het publiek aan te voelen, een nieuwe connectie op te bouwen met de zaal. Elke toeschouwer moet voelen dat mijn optre-

den op dat moment écht is."

De Piste-lezer zal Frodo wellicht kennen van het alternatieve Deense Zirkus Nemo, het Circusstad Gala 2022 of misschien door de kerstshow van de Ashton Brothers in 2023 (toen in de Haarlemse Schouwburg). De basis van Frodo's bekende tennisrackets-act ligt op straat in Edinburgh. Zijn eigen roots gaan terug naar een dorpje in Noorwegen. "Ik leerde het artiestenvak van mijn vader, een illusionist. Hij had het weer van zijn oom. Mijn pa en ik traden veel op. Hij als The Great Santini, ik als Santini jr. We werkten vooral binnen ons dorp, daarom moesten we altijd nieuwe acts bedenken. Ik werd allround entertainer."

Ook leerde Frodo zichzelf jongleren. Pas toen hij als student verhuisde naar Oslo en in contact kwam met andere artiesten, ontdekte Frodo hoe goed hij was: "Ik zag dat ik niet alleen aardig kon jongleren, ik wist ook hoe ik ermee moest optreden. Dat was een belangrijke realisatie. Vóór Oslo had ik nauwelijks een referentiekader gehad." Frodo creëerde een straatvoorstelling en vertrok op reis. Bijzonder invloedrijk bleek achteraf het advies van twee vrienden om naar Edinburgh te reizen voor het jaarlijkse Fringe Festival. Frodo: "In Edingburgh zou ik mijn straatshow spelen, totdat al mijn bagage werd gestolen. Stond ik daar, zonder props op een cruciaal festival. Iemand stelde voor dat ik mij door een klee-hanger kon wurmen als provisorische act. Het voorbijgaande publiek reageerde enthousiast, inclusief John Kamikaze (producent van de reizende Kamikaze Freakshow). Hij nam mij mee op tour en kwam op het

idee om beter zichtbare tennisrackets te gebruiken in plaats van klee-hangers."

Sinds Edinburgh ben je nog altijd veel bezig met 'freakshows'. Wat je trekt je daar zo in aan?

"In een freakshow gaat erom dat je een bijzondere karakteristiek van jezelf neemt en dat uitvergroot. Dat doe ik bijvoorbeeld met mijn hypermobiliteit waardoor ik mijzelf door een tennisracket kan wurmen. Maar het gaat ook om het maken van onconventionele keuzes. Bijvoorbeeld die om van de freakshow je beroep te maken... In freakshow én circus vormt 'afwijken van de norm' geen zonde, dat viëren we juist." Frodo vervolgt: "Het zien van een voorstelling die de uitzonderingen viert, helpt mensen om zichzelf te omarmen. Om dat effect te realiseren als artiest, is het belangrijk dat toeschouwers zich tot jou kunnen relateren. En om dat te bereiken moet je als artiest boven alles authentiek zijn."

Wanneer vond jij je authentieke zelf als artiest?

"Een belangrijke realisatie was dat ik mezelf 'showman' ging noemen", zegt Frodo. "Ik twijfelde lang over de essentie van mijn werk: eerst was ik illusionist, daarna jongleur en toen contorsionist? Freak? Comedian? Maar uiteindelijk besepte dat ik altijd op het podium stond om een connectie te creëren tussen mijzelf en het publiek. Dat vormt altijd de essentie van mijn optredens, in welke discipline dan ook." Frodo heeft een opvallend specifiek vocabulaire waarmee hij praat over podiumkunsten. De basis daarvan werd gevormd bij de fameuze cabaret-productie La Clique (later doorontwikkeld tot La Soiree) van producent-regisseur Brett Haylock. Frodo: "Ik zat 12 jaar in die show. Overdag had ik veel tijd om na te denken over mijn werk. La Clique speelde in het spiegel tent format: een intieme setting rond een klein podium. Daarin moet de artiest het helemaal hebben van de eigen performance, van showmanship. Naast zelf optreden, hielp ik anderen in het maakproces van nieuwe acts of de integratie van bestaande nummers in de show. La Clique was een multidisciplinaire productie, dus ik werkte met acrobaten, zangers, dansers, jongleurs, komieken... Zo ontwikkelde ik een 'interdisciplinaire' taal om met alle artiesten te praten over hun optredens."

Beschouw jij jezelf hoofdzakelijk als entertainer of kunstenaar?

"Beide liggen op hetzelfde spectrum. Maar ik denk dat entertainment streeft naar een gemakkelijke kijkervaring, het draait dus om het continu vasthouden van de aandacht. Daar is showmanship voor nodig. Kunst mag meer van het publiek vragen. Daar moet je als toeschouwer soms voor werken." "Wat ik doe in mijn tennisracket-act of in de Family Freakshow, ligt dicht bij entertainment. Maar wanneer ik de aandacht van het publiek eenmaal heb, verras ik hen door een filosofische vraag te stellen. Of door te vertellen dat wij

met de freakshow onze dromen hebben waargemaakt, en daarom geen droom te gek is. Ook in entertainment – in alle vormen van de podiumkunsten – zit zo veel meer diepte dan mensen vaak realiseren."

Jouw filosofie van showmanship draait om het vinden van die 'diepte'?

"Een belangrijk deel daarvan, ja. De afgelopen jaren heb ik geprobeerd om deze ideeën aan te scherpen tijdens lange podcast-afleveringen (red. genaamd The Way of the Showman), waarin we soms extentionalistisch de diepte in gaan. De scripts van deze podcasts vormen nu de basis van een boek dat in 2026 moet uitkomen."

Waarom vind je het zo belangrijk om die ideeën te delen?

"Omdat het gaat over de kern van het artiest-zijn. Elke jongleur, goochelaar of zanger gaat op een punt komen dat die denkt: waar ben ik mee bezig? Waarom doe ik dit? Dan kan je toch beter voorbereid zijn op die vraag, dan dat die je overvalt middenin een salto. En het publiek voelt wanneer je de authenticiteit, de diepte in je optreden hebt gevonden. Denk aan Melinda's gabber-ode tijdens de Late Night at the Opticum'. Je kan denken: 'aan je haar hangen en 'hakken' op hardstyle muziek, dat is zo silly.' Maar, iedereen op dat moment in de tent vond het schitterend. Omdat haar act zo oprecht authentiek was. Maar ook echt entertainment!"

Van Vegas terug naar Rotterdam

Dit jaar reist Frodo heen en weer tussen Las Vegas en Europa, waar hij optreedt met zijn eigen mini-familie circus in Noorwegen en met La Clique op het Edinburgh Fringe Festival. In december komt Frodo terug naar Rotterdam, voor het tweede kerstcircuit van de Ashton Brothers. "Dat zijn geweldige artiesten die altijd werken vanuit hun authentieke artistieke visie. Ik kijk daar enorm naar uit."

